

สรุปเชิงบริหาร

การสัมมนาแผนงานและยุทธศาสตร์ของขบวนการชุมชนในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551 – 2553)
วันที่ 27-28 กันยายน 2550

ตามที่ได้มีการสัมมนาแผนงานและยุทธศาสตร์ของขบวนการชุมชนในช่วง 3 ปี เมื่อวันที่ 27-28 กันยายน 2550 ณ โรงแรมราม่า กาเด้น ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ซึ่งการสัมมนาฯ ดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 183 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถาบันและที่ปรึกษา จำนวน 8 คน แกนนำชุมชน จำนวน 70 คน ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 10 คน และเจ้าหน้าที่ พอช. 95 คน โดยในการสัมมนาขบวนการองค์กรชุมชนได้ร่วมกันกำหนด เป้าหมาย ทิศทาง ยุทธศาสตร์ ตลอดจนการจัดขบวนการขององค์กรชุมชนในปี 2551-2553 พร้อมทั้งวางแนวทางการทำงานร่วมระหว่างคณะกรรมการสถาบันฯ พอช. และแกนนำชุมชน

สำหรับสาระสำคัญของการสัมมนาฯ สรุปได้ ดังนี้

1. ผู้แทนองค์กรชุมชนได้ร่วมกันกำหนดทิศทางและการขับเคลื่อนขบวนการองค์กรชุมชนในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2551 – 2553) โดยมีเป้าหมาย / วิสัยทัศน์ คือ **“ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเอง อยู่เย็นเป็นสุข และมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง”** และยุทธศาสตร์ในยุทธศาสตร์ในการพัฒนา **“การฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นโดยชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนาและใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง”**

2. มีการจัดกลไกของขบวนการองค์กรชุมชนที่เป็นการเชื่อมโยงกันในทุกมิติตั้งแต่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ภาค และ ระดับชาติ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการประสานขบวนการองค์กรชุมชนระดับจังหวัด เป็นการเชื่อมโยงกลุ่มองค์กรทั้งหมดที่มีอยู่ในจังหวัดให้เข้ามาดำเนินงานร่วมกัน และ เป็นฐานของการปฏิบัติการที่เข้มข้น

องค์ประกอบ ผู้แทนประเด็นยุทธศาสตร์ ภาคีภาครัฐ นักวิชาการ Ngos อปท. ภาคเอกชน และ ประชาชนชาวบ้าน

บทบาท/หน้าที่

- 1) เชื่อมโยงขบวนการองค์กรชุมชนภาคีพัฒนาทุกระดับ รวมทั้งผลักดันให้เกิดแนวคิดและทิศทางการพัฒนาในพื้นที่
- 2) จัดทำยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาชุมชนในจังหวัด
- 3) รวบรวมพัฒนาข้อมูลองค์กรชุมชน การจัดการความรู้งานพัฒนาในจังหวัด ยกกระดับพื้นที่ปฏิบัติการเดิมเป็นศูนย์การเรียนรู้และขยายพื้นที่ใหม่ ติดตามสนับสนุนงานพัฒนาของขบวนการชุมชนในพื้นที่
- 4) พัฒนาศักยภาพแกนนำและองค์กรชุมชน
- 5) ประสานเชื่อมโยงกับภาคี และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 2.2 **เวทีระดับกลุ่มจังหวัด** เป็นเวทีในเชื่อมโยงจังหวัดตามลักษณะภูมิ
นิเวศน์ และวิถีเชิงวัฒนธรรม และเป็นเวทีของการเรียนรู้ระหว่างจังหวัด
- องค์ประกอบ** ผู้แทนประเด็นยุทธศาสตร์ ผู้แทนองค์กรชุมชนระดับจังหวัด
ภาคีภาครัฐ นักวิชาการ Ngo ประชาสังคม สื่อมวลชน
ภาคเอกชน ประชาชนชาวบ้าน
- บทบาท/หน้าที่** 1) เชื่อมโยงการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มจังหวัด
2) ผลักดันเชิงนโยบายเรื่องเฉพาะพื้นที่ภูมินิเวศน์
3) กำหนดยุทธศาสตร์การทำงาน และหนุนช่วยการทำงาน
ระหว่างจังหวัด
- 2.3 **เวทีระดับภาค** เป็นเวทีกำหนดยุทธศาสตร์ร่วมระดับภาค โดยการเชื่อมโยง
เนื้อหาจากพื้นที่ปฏิบัติการในระดับจังหวัด เป็นการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้
ร่วมกันของจังหวัด กลุ่มจังหวัด
- องค์ประกอบ** ผู้แทนประเด็นยุทธศาสตร์ ผู้แทนองค์กรชุมชนระดับจังหวัด
ภาคีภาครัฐ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน/ประชาสังคม
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สื่อมวลชน ภาคเอกชน ประชาชน
ชาวบ้าน
- บทบาท/หน้าที่** 1) กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาขบวนองค์กรชุมชนใน
ระดับภาคและหนุนเสริมและเชื่อมโยงขบวนองค์กรชุมชน
2) ติดตาม ประเมินผลงานพัฒนาของขบวนชุมชน และ
ยกระดับพื้นที่รูปธรรมสู่การปรับเปลี่ยนระดับนโยบาย
2) ประสานความร่วมมือภาคีจังหวัด ภาค และ ชาติ
3) ร่วมบริหารงบประมาณ อำนวยการ และ กลั่นกรอง
โครงการพัฒนาระดับภาค
4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การจัดการความรู้
และสรุปทบทเรียนร่วมกัน
5) พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้นำ
- 2.4 **กลไกการทำงานองค์กรชุมชนระดับชาติ** เป็นเวทีในการรวบรวม และ
สังเคราะห์เนื้อหาจากพื้นที่ เพื่อเสนอยุทธศาสตร์ ทิศทางการทำงานของภาค
ประชาชน การประสานข้อเสนอจากพื้นที่สู่การปรับเปลี่ยนเชิงนโยบาย ตลอดจน
การติดตามการพัฒนาของภาคประชาชน เป็นต้น
- 1) **สมัชชาระดับชาติ**

องค์ประกอบ	1) ผู้แทนจังหวัดละ 3 คน	228
	คน	
	2) ผู้แทนกลุ่มจังหวัดละ 2 คน	44 คน
	3) ผู้แทนภาคละ 5 คน	<u>40 คน</u>
	รวม	<u>312 คน</u>

- ภารกิจ**
- 1) รวบรวมเนื้อหาการพัฒนาของขบวนองค์กรชุมชนในระดับพื้นที่
  - 2) เสนอยุทธศาสตร์และแผนกิจกรรมของขบวนองค์กรชุมชน
  - 3) นำข้อเสนอและเนื้อหาจากพื้นที่ปฏิบัติการของขบวนองค์กรชุมชนสู่การปรับเปลี่ยนเชิงนโยบาย
  - 4) สนับสนุนให้เกิดกระบวนการพัฒนาเมืองภาคประชาชน

2) กองเลขาฯรวม

องค์ประกอบ	1) ผู้แทนประเด็นละ 1 คน	6 - 8 คน
	(ตามที่สมัชชาระดับชาติกำหนด)	
	2) ผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากภาค	
	ตามกลุ่มจังหวัดที่มีอยู่ในภาค	22 คน
	3) ผจก. หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	8 คน
	4) ผอ. หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	<u>1 คน</u>
	รวม	<u>40 คน</u>

- ภารกิจ**
- 1) สังเคราะห์ยุทธศาสตร์ของสมัชชาและจัดทำรายละเอียดแผนงาน / งบประมาณ
  - 2) สื่อสาร สร้างความเข้าใจในทิศทางร่วมเพื่อหนุนเสริมการพัฒนาองค์กรชุมชน / แกนนำการพัฒนาและการปฏิบัติการ
  - 3) เชื่อมประสานแผนยุทธศาสตร์ขบวนชุมชน กับ หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง
  - 4) ติดตาม ประเมินผล รวบรวมเนื้อหา ข้อเสนอจากพื้นที่ปฏิบัติการ และจัดให้มีการประชุมสมัชชาระดับชาติ
  - 5) แต่งตั้งคณะทำงาน หรือ อนุกรรมการตามความเหมาะสม

3. นอกจากนี้ ได้กำหนดทิศทางและแนวทางการทำงานที่สำคัญของขบวนองค์กรชุมชนที่สอดคล้องกับ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และ กลไกการทำงานตามข้างต้น ดังนี้

3.1 การจัดขบวนขององค์กรชุมชน

- 1) การจัดความสัมพันธ์ของขบวนองค์กรชุมชนในระดับจังหวัด

- ◆ จัดโครงสร้างของขบวนการองค์กรชุมชนใน 3 ระดับ คือ จังหวัด ภาค ชาติ โดยให้น้ำหนักอยู่ที่ขบวนการระดับจังหวัด
- ◆ การจัดขบวนการในระดับจังหวัด ให้เป็นองค์กรของภาคประชาชนที่สามารถทำงานได้กับทุกภาคส่วน โดยใช้ “สภาองค์กรชุมชน” และ “การรับรองสถานภาพองค์กรชุมชน” เป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดแผนขบวนการองค์กรชุมชนระดับจังหวัด และสามารถเชื่อมโยงกับแผนงานของภาครัฐได้
- ◆ มีการทบทวน ประเมิน วิเคราะห์จังหวัด พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูล และพื้นที่รูปธรรมในทุกประเด็น ตลอดจนจัดระบบการประสานงานขององค์กรชุมชนภายในร่วมกัน โดยมีการประสานงานกับภาคี และหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ และกองเลขาฯ เอื้ออำนวยให้เกิดการขับเคลื่อนเชื่อมโยงขบวนการอย่างสัมพันธ์กันในทุกระดับ

2) การบริหารขบวนการองค์กรชุมชนระดับจังหวัด

- ◆ กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน ร่วมกันอย่างชัดเจนในทุกประเด็นที่สัมพันธ์กับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยจัดระดับความสำคัญตามความพร้อมของพื้นที่ และให้มีกระบวนการวิเคราะห์แผนขบวนการจังหวัดร่วมกันในระดับภาค
- ◆ ใช้ฐานข้อมูลเป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงทุกขบวนการในจังหวัด มาขับเคลื่อนงานร่วมกัน
- ◆ พัฒนาระบบการวิเคราะห์ ทบทวน สรุปบทเรียนและติดตามตรวจสอบร่วมกันของขบวนการองค์กรชุมชน กับภาคีพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3) การจัดการทุนชุมชน

- ◆ มีการเชื่อมโยงบูรณาการทุนภายในชุมชน / ของขบวนการระดับจังหวัด พร้อมทั้งจัดความสัมพันธ์กับกองทุนของสถาบันฯ และ ทุนของหน่วยงานภาคีที่จะมาหนุนเสริม เป็นต้น

4) การจัดการความรู้ ข้อมูล ศูนย์การเรียนรู้

- ◆ มีการจัดระบบข้อมูล จัดการความรู้ในท้องถิ่น ให้สามารถเป็นแหล่งในการถ่ายทอด / สื่อสารความรู้สู่ชุมชน และหน่วยงานภาคี ได้

◆ พัฒนาระบบข้อมูลในเชิงเนื้อหาทางานพัฒนาของชุมชนทั้ง

ในเชิงปริมาณ และ เชิงคุณภาพตลอดจนข้อเสนอในเชิงนโยบาย

3.2 บทบาทของสถาบันในการหนุนเสริมทิศทางการของขบวนการองค์กรชุมชน

- 1) พอช. ทำหน้าที่เป็นกองเลขา ร่วมกับขบวนการองค์กรชุมชนในทุกระดับ ทั้งนี้ โดยชุมชนเป็นผู้มีบทบาทในการประสานงานและเชื่อมโยงกับภาคีในพื้นที่
- 2) ควรมีการหนุนเสริมข้อมูลทางนโยบายและนำข้อมูลพื้นที่สู่ปกรรรมขยายผลสู่พื้นที่สาธารณะ
- 3) คณะกรรมการฯ ควรสนับสนุนยุทธศาสตร์ของขบวนการองค์กรชุมชน โดย กำหนดนโยบายของสถาบันฯ พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน

3.3 การหนุนเสริมการทำงานของ วจส.

- 1) ร่วมกับขบวนการองค์กรชุมชนในการจัดการความรู้ โดยสร้างนักจัดการความรู้ของชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนที่มีการใช้ประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย
- 2) นำองค์ความรู้ของชุมชนที่ได้จัดการความรู้แล้วขยายผลสู่ขบวนการองค์กรชุมชนอื่น ๆ และ หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง และ ยกกระดับสู่การประสานเชิงนโยบาย
